

„A nap, mely izzón vöröslött mögöttem, árnyékká tört előttem”

V. Kastélypark Nemzetközi Művésztelep
Gernyeszegen

ORGOVÁN KINGA

Az elmúlt évek hagyományait követve idén is augusztus első felében került megrendezésre az V. Kastélypark Nemzetközi Művésztelep a gernyeszegi Teleki-kastélyban. Az alkotótelep programjának megfelelően a művésztelep lehetőséget ad festmények, tájművészeti, helyspecifikus installációk, beavatkozások megvalósítására – természetes anyagok felhasználásával, a műemlékvédelmi szempontokat szem előtt tartva. E törekvést követve a művésztelep vezetői: Knyihár Amarilla és Pokorny Attila képzőművészek által meghívott alkotóművészek között festő-, szobrász-, grafikus- és fotóművész is szerepel, akik zömében Magyarországról érkeztek. A művésztelepen készült alkotásokból augusztus 10-én nyílt kiállítás a gernyeszegi barokk kastély emeleti termeiben. A „múlt és jelen”, a „víz”, a „reflexió” és a „fény” hívószavak után az idei művésztelep témája az „árnyék”.

POKORNY ATTILA:

Kőárnyék, 2018,
folyami kő,
170x58 cm

„A nap, mely izzón
vöröslött mögöttem,
árnyékká tört előttem”.
A Purgatórium III.
énekében a Dante elé
vetülő árnyék saját
testének indexeként
jelenik meg, mely
minden evilági, földi
test jellemzője. Egyben
ez teszi különbözővé
a túlvilági lét „árnyké-
peivel” szemben, akik
Dante felfogása szerint
nem vetnek árnyat,
hiszen már ők maguk
is árnyképek. Hans
Belting antropológiai

nézőpontból közelítette meg a kérdést, és a dantei világképből kiindulva a testtel mimetikus viszonyban álló kép és árnyék azonosságát fogalmazta meg. Ezt a gondolatsort támasztja alá a képzőművészet születéséről szóló, idősebb Plinius által leírt mítosz, miszerint egy korinthuszi lány távozni készülő kedvesének falra vetülő árnyképét rajzolta körül magán a falon. Így egyesült a falon árnyék és kép, amely egyszersmind a valós test lenyomataként is értelmezhető.

Az emberi test vetett árnyéke a témája Pokorny Attila két, a kastély parkjában fellelt természetes anyagokból készített installációjának. A Kőárnyék című alkotás klasszikus női alakot formáz, mely a Maros folyó mentén talált folyami kövek töredékeiből áll össze, mozaikszerűen a kiállítótér járószintjére helyezve. A kontraposzt tartásban álló, karjait teátrálisan felemelő figurában szinte a kastély kertjében található barokk szobrokra ismerhetnénk, ám az árnykép valós eredete rejtve marad, csak maga az árnyrajz marad hátra mementóként az élők világából.

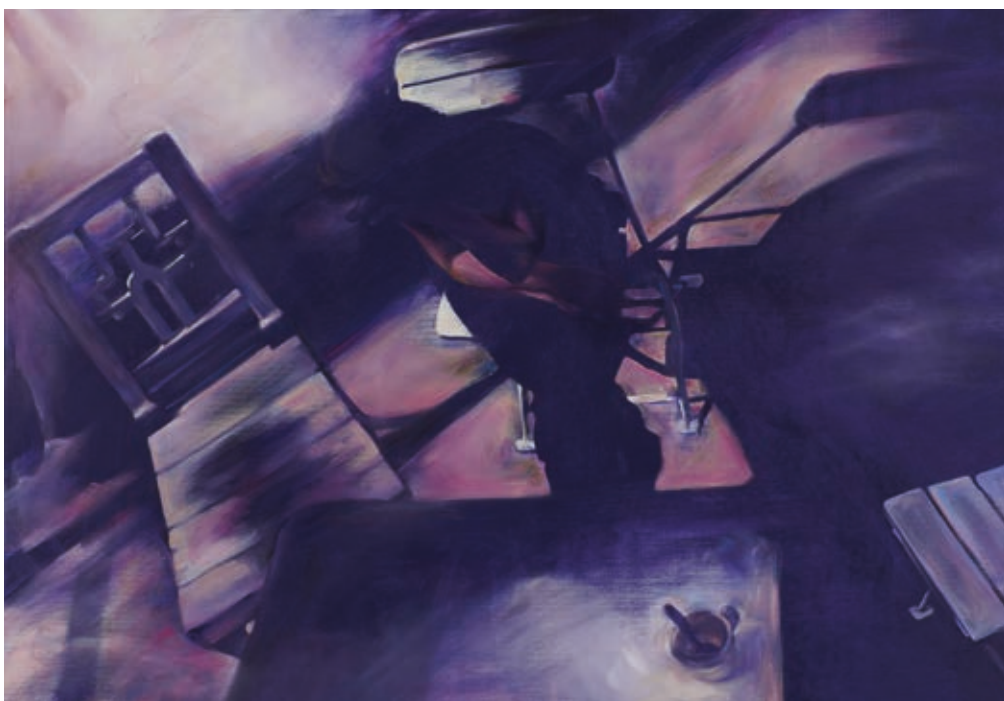
Osgyányi Sára több festményét a művésztelep közvetlen környezetében fellelt árnyékrajzok inspirálták. Az egyes növények éles kontúrokkal, erős megvilágításban, felnagyítva jelennek meg a vastag faktúrájú, élénk színű képek előterében, míg azok árnyképei hol önmagukra visszatükröződve, hol a kompozíciók háttérében rajzolódnak ki. Őry Annamária a kastélypark óriás ősfáinak kiszemelt részleteit festette meg a szabadban két nagyméretű vásznan. Az adott látvány természetű ábrázolása során Őry figyelme a dús vegetációjú zöld növényzetre – különösen a fák ágaira, leveleire – irányult, melyet nagy műgonddal, finom, aprólékos ecsetkezeléssel festett meg.

BABINSZKY CSILLA:
Seki (Mutual Alive),
2018, installáció,
asztal, bab, akril,
vászon, vegyes
technika, papír,
szöveg,
200×230 cm

**KNYIHÁR
AMARILLA:**
Lombárnyék III.,
2018, olaj-vászon,
130×200 cm

MAKRAI ADÉL:
Árnyék I., 2018,
olaj-vászon,
70×100 cm

CSÓKA SZILÁRD-ZSOLT: *Cím nélkül*, 2018, olaj, vászon, 100×100 cm

A vetett árnyék mint fizikai, optikai jelenség több, a művésztelepen alkotó művész alkotásában hangsúlyos módon is megjelenik. Makrai Adél a kastély ablakából kinézve találta meg két festményének témáját. A redukált színvilágú, fotó alapú munkák sajátja a felülnézetből érzékelt látvány összegző, lényegre törő kiemelése, a tárgyak és alakok felnagyítása a fény-árnyék hatások és kontrasztok segítségével. *Knyihár Amarilla Lombárnyék* című festménysorozatán a fák falfelületre vetülő árnyéka a valóság, az illúzió és a képzelet különböző szintjein jelenik meg, egyszerre, egy képmezőbe sűrítve. A sorozat egyes darabjain a falról, mint transzparens felületről tükröződnek vissza a fák által vetett árnyékek illékony sziluettjei. *Bencze-Kovács György Sírkőárnyék* című fekete-fehér fotóján a vetett árnyék hangsúlyos jelenlétének tartalmi jelentősége van: a segesvári temető régi sírkövein kirajzolódó árnyék (a környező nyughelyek árnyéka) transzcendens, szakrális jelentéssel telítődik.

Csóka Szilárd-Zsoltnak a művésztelepen készült festménysorozata a mai ember morális és egzisztenciális helyzetének érzékeny megfogalmazása. Alkotásain az élénk színű, széles gesztusokkal felvitt háttér előtt magányos, látásukat veszített emberalakok tűnnek fel, akik a semmibe révednek. Szanyi Borbála fából faragott kisplasztikái *Azsúr* című sorozatának (fa- és vasszobrok, videó, 2017) szerves folytatásai. *A Redukció I. és Redukció II.* című szobrok felcsavart drapériák lapogatásának plasztikus rétegződését jelenítik

meg. A plasztikákra jellemző, hogy a posztamenssel egy tömbből kifaragott textilek puhasága erős kontrasztban áll a kompozíció geometriájával, valamint a talapzatot a plasztikával gúzsba kötő heveder feszességével.

Martin Henrik a művésztelepen *Bolygók* című, meditatív festménysorozatát folytatta tovább. Az általa teremtett „belső bolygók” nehézfémek neveit viselik: az úgynevezett Kobalt bolygók kékes-zöldes korongja vörös alakra festett, sötét színű háttérből tör elő izzóan. Ezek a bolygók belső sugárzással bírnak: a különböző méretekben megfestett képeken egy szín – esetünkben a bolygó kobalt kék színe – felfokozásának, ragyogásának lehetünk a tanúi.

Nincs árnyék fény nélkül és fordítva. Ahogyan Louis Marin fogalmaz a *Képek hatalma* című írásában: „A kép hatalma a fényben és annak transzcendens fordítottjában, az árnyékban rejlik.” A gondolatmenetet folytatva Babinszky Csilla Seki (*Mutual Alive*) című installációja fény és árnyék egyenértékűségéről szól, mely egyben a tavalyi és az idei művésztelep szintézisének is tekinthető. A műegyüttes címe a go logikai játék egyik különös helyzetére utal – magyarra a sekit „kölcsonös életben tartásként” fordíthatjuk le –, amikor olyan stratégiai egyensúlyi állapot áll elő, amikor egyik játékos fél sem tud tovább lépni anélkül, hogy ő maga ne veszítsen. Erről a helyzetről, azaz fekete és fehér, fény és árnyék egyenértékűségéről – és így felcserélhetőségéről – szól az installáció. A képek esetében a fehér vászonra, illetve papírra helyezett babszemek fekete festékkel való lefújása után a babszemek fehér színű plasztikus lenyomatai képződtek a fekete háttéren. Ambivalens módon a fény ebben az esetben a fekete festéknek, a vetett árnyék pedig a babszemeknek a festék által el nem ért fehér színű vetületeinek felel meg.